

શિક્ષણ અને સમાજ
કલ્યાણ કેન્દ્રનું
માસિક મુખ પત્ર

વર્ષ : ૧૨

અંક : ૪

નિષ્ફળતા—સફળતા

કહેવાય છે કે પ્રત્યેક નિષ્ફળતા પણ સફળતાની નજીક લઈ જાય છે. વીજળીના ગોળાની શોધ કરનાર થોમસ આલ્વા એડીસન એક શોધની પાછળ દિવસ રાત એક કરી રહ્યો હતો. કેટલાક નવા વિજ્ઞાનીઓ પણ આ શોધમાં એડીસનને સહાય કરી રહ્યા હતા. આ સંશોધન માટે ઘણાં પ્રયોગ કરવા છતાં કોઈ પરીણામની નજીક પહોંચી શક્યા ન હતા. તેના સાથીઓએ તેને આ શોધને પડતી મુકવા સમજાવ્યું. પરંતુ એડીસનને લાગતું હતું કે પ્રયોગ સફળ જશે. તેના સાથીઓ હતાશ થઈ ગયા હતા. તેમણે એડીસનને સાથ આપવા ઈન્કાર કર્યો. એડીસન આ સંશોધન પાછળ પ્રયાસો છોડવા તૈયાર ન હતો. તેના સાથીઓએ એડીસનને કહ્યું કે આપણે કેટલી વાર મહેનત કરી પરંતુ આ પ્રયોગનું કાંઈ પરીણામ નથી આવ્યું. એડીસને તેમના સાથીઓને ઉત્તર આપતા કહ્યું કે 'અહીં જ તમારી ભુલ થાય છે. આપણે હાર્યા નથી'. પ્રત્યેક નિષ્ફળ પ્રયોગ આપણને સફળતાની નજીક લાવી રહ્યો છે તે સમયે તમે પ્રયાસ છોડી દેશો તો આપણે અવશ્ય નિષ્ફળ જવાના. મને

હવે સફળતા ડોકાઈ રહી હોય એમ લાગે છે ત્યારે જ તમને નિષ્ફળતા દેખાઈ રહી છે. એડીસનના સહાયકોએ પરાણે સહાય કરવાનું ચાલુ રાખ્યું આમ કરતા પ્રયોગ સફળ નીવડ્યો અને એડીસનનું નામ થઈ ગયું.

નિષ્ફળતામાંથી મનુષ્ય જીવનના પાઠ શીખે છે. જે નિષ્ફળતાથી ગભરાય છે, હતાશ થાય છે તે વ્યક્તિને ક્યારેય સફળતા મળતી નથી. જીંદગીમાં જે ધ્યેયની સિધ્ધી માટે બારણા પાંચસો વાર ખટખટાવ્યા કરે છે તે બારણા ઉઘડવાની અથવા તો તુટવાની તૈયારીમાં હોય છે. ભુતળમાંથી પાણી કાઢવા માટે પાંચસો ફુટ ખોદાણ કર્યા પછી પાંચ ફુટે પાછા ન ફરો. એકવાર નકકી કરો કે જીવનમાં શું પ્રાપ્ત કરવું છે અને ધ્યેયની સિધ્ધી માટે મંડયા રહો. પ્રથમ પ્રયાસે સફળતા કોઈ ભાગ્યશાળીને જ મળે છે. ભાગ્ય આપણને ન હોય તેથી કંઈ પ્રયાસોની અલ્પતા રખાય? જે માણસ શ્રદ્ધા રાખે છે, ધ્યેય નિષ્ઠામાં ઓછો ઉતરતો નથી અને પ્રયાસોનું સાતત્ય જાળવી રાખે છે તે સફળતાના સપના સાકાર કરે જ છે.

(સાભાર: ખુદી કો કર બુલંદ શ્રેણી)

આત્મશ્રદ્ધા પૈસાથી ખરીદી શકાતી નથી અને કોઈની પાસેથી આંચકી શકાતી નથી.

બાળ મજૂરી

દેશ અને રાજ્યમાં સેવા ક્ષેત્રમાં બાળમજૂરોની હાજરી ઘણી હળવાશથી લેવામાં આવે છે. સ્વાભાવિક રીતે તેનું અસ્તિત્વ સ્વીકારી લેવામાં આવ્યું છે. તેમાં કોઈને હેરાની નથી સમાજની સંમતિથી થતું આ બાળશોષણ વધારે જોખમકારક છે. બદીને સમાજ જ્યારે સ્વાભાવિક રીતે સ્વીકારી લે છે ત્યારે તે નાબુદ કરવાનું કામ ખુબજ મુશ્કેલ થતું જાય છે. માનવ અધિકારોમાં બાળ અધિકારોનો આપોઆપ સમાવેશ થઈ જાય છે તેમ છતાં એવું જોવામાં આવ્યું કે બાળકો એક યા બીજા પ્રકારના શોષણનો ભોગ સરળતાથી થઈ જાય છે. બાળ મજૂર એટલે કોઈકે ઠરાવેલી ઉંમર નહીં પરંતુ પુખ્ત ઉંમરથી નાની વયનો કોઈપણ શ્રમિક એટલે બાળ મજૂર કાચી ઉંમરની વ્યક્તિ માટે મજૂરી એ હાનીકારક છે. બાળ મજૂરી આપણે જોઈ રહ્યા છીએ પરંતુ તેને નાબુદ કરવામાં નિષ્ફળ જઈ રહ્યા છીએ. ૩૦ એપ્રિલ બાળ મજૂર દિવસ તરીકે ઉજવવામાં આવે છે. પરંતુ હાલના તબક્કે દરેક દેશમાં હોટલ, ચાના લારી ગલ્લા તેમજ મનોરંજનના ક્ષેત્રમાં બાળકો પાસેથી કામ લેવામાં આવી રહ્યું છે ઉપરાંત ઘણા બાળકો પોતાનું ગુજરાન ચલાવવા માટે કચરો વીણી જંદગીને જીવી રહ્યા છે. નાની ઉંમરના

બાળકો માટે કોઈ પણ કામ તેમની ગજા ઉપરનું જોખમકારક છે. તેમજ ઘણી નાની છોકરીઓ તેની માતા સાથે કામ કરવા જાય છે, ખેત મજૂરો પોતાની સાથે તેમના બાળકોને મજૂરી માટે લઈ જાય છે. આદિવાસી પ્રજા પણ મોટી બિલ્ડીંગોનું ચણતર કામ થતું હોય તો પોતાની સાથે મજૂરી માટે તેમના બાળકોને લઈ જાય છે. આ કારણો ગરીબી સાથે જોડાયેલા છે માં બાપને પુરતી રોજી ન મળતી હોય તેથી તેઓ પોતાના બાળકોને મજૂરી માટે મોકલે છે.

તુલસીદાસજીએ રામાયણમાં કહ્યું છે કે સમર્થ ગમે તે ભુલો કરે, દોષ કરે, ખોટું કરે તેને કોઈ દોષ દેતું નથી ઉલટું તેનો ભાગ બનનારને જ ગુનેગાર ગણે છે.

બાળમજૂરીને કારણે બાળકોનું બાળપણ છીવનાઈ રહ્યું છે. તેમની શિક્ષણની તક ઝૂંટવાઈ રહી છે તેમને બાળ અધિકારો મળતા નથી તેમને વિકસવાની તક મળતી નથી. બાળમજૂરી નાબુદી માટે કાયદાના પાલન માટે લેબર કમીશનરે ૧૯ ઓક્ટોબર ૨૦૦૬ ના રોજ એક પરીપત્ર બહાર પાડેલ છે તે મુજબ બાળમજૂરી કાયદાના ભંગની ફરીયાદ થાય ત્યારે બાળમજૂરી પ્રતિબંધ અને નિયમન કાનુન ૧૯૮૬, જુવેનાઈલ જસ્ટીસ એક્ટ ૨૦૦૦ અને ઈન્ડિયન પીનલ

જ્ઞાન માનવીનો અમુલ્ય ખજાનો છે તે ખર્ચવા છતાં આપણી પાસે જ રહે છે.

કોડની કલમ ૩૭૦, ૩૭૪ અન્વયે ફરીયાદ કરવી જોઈએ. જુવેનાઈલ જસ્ટીસ એક્ટની કલમ ૨૩, ૨૪, ૨૬ મુજબ ફરીયાદ થયે માલીકની તરત ઘરપકડ કરવાની થાય છે. અને આ બીનજામીનપાત્ર ગુનો છે.

જીસે મમતા કી મીઠી છાંવ મે બેફીક જીના થા વહી રોટી કે ચકકર મે લડકપન હાર જાતા હૈ.

આજનો બાળક એ આવતી કાલનું ભવિષ્ય છે નાના બાળકો એ નાના છોડવા જેવા છે જે આવતી કાલે વિશાળ વૃક્ષ બનશે તેથી સમાજે બાળકોનું મહત્વ સમજવું જરૂરી છે.

દરેક દેશોમાં બાળકોની પ્રવર્તમાન સ્થિતિ એમા આવેલ બદલાવ વગેરે મુદ્દાઓને આવરી લેતો અહેવાલ રાષ્ટ્રસંઘની બાળ સમીતી સમક્ષ દરેક દેશની સરકારે રજૂ કરવાનો હોય છે. બાળ મજૂરી કલંકરૂપ પ્રથા કાયદાથી નાબુદ થવાની નથી. દરેક વ્યક્તિ પોતાના બાળકને શિક્ષણ આપવાનું વિચારે છે ત્યારે બાળ મજૂરી કરતા બાળકો પ્રત્યે સાચા દિલની નિષ્ઠાથી જોશે અને એમ વિચારે કે મારૂ બાળક મજૂરી કરતું હોત તો શું થાત ? આવી મનમા લાગણી કરી મજૂરી કરતા બાળકને શિક્ષણ મળે એવી પ્રવૃત્તિ કરે તો બાળમજૂરી જરૂરથી નાબુદ થઈ શકે તેમ છે.

સંકલન : હેમલતા વાઘ

ડો. આંબેડકર (૧૪ એપ્રિલ-૧૮૯૧)

આંબેડકર એટલે એક વિશિષ્ટ વ્યક્તિત્વ, જેમને ભારતની ઘરતીનાં અણુએ અણુનો ખ્યાલ હતો, ભુતકાળની ભીતરનો તાગ મેળવેલો હતો. દેશનાં બંધારણ ઘડવામાં આંબેડર સાહેબનો ફાળો ખુબ અગત્યનો રહેલો છે. આવા વિદ્વાન ડો. આંબેડકર કોટ પેન્ટ, ટાઈ ધારણ કરી લોકોને આંજી નાખે તેવું વ્યક્તિત્વ ધરાવતા હતા. મધ્યપ્રદેશના મહુ ગામમાં સૈનિક છાવણીમાં પિતા સુબેદાર રામજીભાઈ અને માતા ભિમાબાઈના ચૌદમાં સંતાન ડો. ભીમરાવ આંબેડકર હતા. હજુ તો માતાનાં વાત્સલ્યનાં કોડ ભર્યા હાથ ભીમરાવના અંગોને પંખાળતા હતા ત્યાં ભીમરાવની પાંચ વર્ષની બાળ વયે તેમના માતાનું અવસાન થયું. પિતાએ ભીમરાવને શિક્ષણ તરફનો કેડો ચિંધ્યો તે દિવસથી ભીમરાવના મનમાં શિક્ષણ ના વિચારો નાં વાવેતર થયા અને પછી તો એ વિચારો ઊગીને એટલા તો ફુલ્યા ફાલ્યા કે એની મહેક સમગ્ર ભારતમાં પ્રસરી ગઈ. ડો. આંબેડકર એ ‘ભારતીય જાતિ સંસ્થા તેની યંત્રણા ઉત્પત્તિ અને વિકાસ’ પર એક નિબંધ રજૂ કર્યો તેમાં પોતાના મૌલિક વિચારો સાથે ધર્મશાસ્ત્રોનું સમીકરણ કર્યું હતું. શૈક્ષણિક ક્ષેત્રે આંબેડકરની અદ્ભુત સફળતા હતી. આ નિબંધ બ્રીટનની એક જાણીતી પ્રકાશન કંપનીએ છાપીને પ્રસિધ્ધ કર્યો નિબંધ કોલંબિયા

દ્યેય સાડ હશે તો જીંદગી સારી જશે.

વિશ્વ વિદ્યાલયને મોકલ્યો ત્યારે ‘ડોક્ટર ઓફ ફીલોસોફી’ ની માનદ પદવી ડો. આંબેડકરને મળી અધિકાર અને કર્તવ્ય ભાવનાનું અદ્ભુત સંતુલન જાળવીને બંધારણનું નિર્માણ કર્યું છે. આઝાદી ની ઘડીઓ ગણાઈ રહી હતી. ત્યારે ડીસેમ્બર-૧૯૪૬ માં સંસદમાં ‘અખંડ ભારત’ વિષય ઉપર પ્રવચન આપીને શ્રોતાઓને મંત્ર મુગ્ધ કરી દીધા હતા. ડો.આંબેડકરે ભારતનાં ગામડાની વાસ્તવિક છબી બંધારણીય સમીતીનાં સભ્યો સામે ખુલી કરી. ભારતનું સંવિધાન વિશ્વમાં સૌથી મોટું છે ડો. બાબા સાહેબ આંબેડકરની અધ્યક્ષતામાં રચાયેલી બંધારણ રચના સમીતીના ૨૧૧ જેટલા વિદ્વાનોએ બે વર્ષ અને ૧૧ મહીના સુધી અધ્યયન કરીને ભારતને ઐતિહાસિક સંવિધાન આપ્યું હતું. જે ભારતની સાંસ્કૃતિક વિરાસત અને આધુનિક ભારતના વિકાસ બન્નેનો સમન્વય કરીને ભારતનાં લોકતંત્રને નવી દિશા અને શક્તિ આપી છે. ડો. આંબેડકર જે કોઈ કામ પોતાના હાથમાં લેતા તે પુર્ણ કર્યા વિના કદી છોડતા નહી. ઉપર છલ્લુ કામ એમને ગમતું ન હતું. જે તે કામ ચીવટથી કરતા. સખત પરિશ્રમ કરીને કામને પહોંચી વળતા. ધીરજનો ગુણ એમનામા અપુર્વ હતો. આ ગુણને કારણે તેઓશ્રીના હાથે બંધારણનું ભગીરથ કાર્ય પાર પાડી શક્યું હતું.

(સંકલન : ચંદ્રિકા મહિડા)

પાણી એ વૈશ્વિક સમસ્યા છે.

આપણે જાણીએ છીએ કે જગતમાં ક્યાંય કોઈ જીવની સલામતી નથી. બધા જોખમોની વચ્ચે જીવીએ છીએ જોખમોમાં જે જેટલો વધુ સાવચેત રહી શકે તેટલા અંશે તે સલામત રહે છે. એટલેજ કહેવત છે કે ચેતતા નર સદા સુખી. ઉદ્યોગો ખુબ વધ્યા છે તેમજ વધી રહ્યા છે એમા મબલખ પાણી વપરાય છે વસ્તી વધે છે એટલે પાણીનો વપરાશ વધ્યો છે. નદી , તળાવોના પાણી સુકાઈ ગયા છે. કુવાના પાણી પણ ખુબ ઉંડા ઉતરી ગયા છે કુવાઓ પર રાત દિવસ મશીન પંપો મુકી પાણી કાઢવામાં આવી રહ્યું છે. આ ભવિષ્યની ભયંકર સમસ્યાઓમાં ગુજરાતની પાણીની સમસ્યા આપણે ધારીએ તેનાં કરતા ઘણી વિકરાળ છે.આમ જુઓ તો ભારત નદીઓનો દેશ છે, હિમાલયનો દેશ છે અને રણનો પણ દેશ છે. દરેક જગ્યાએ વરસાદની સ્થિતિ એક સરખી નથી. વિશ્વનો એક પણ દેશ એવો નહી હોય કે જ્યાં ૧૦૦ % કુદરતી અનુકુળતા રહેલી હોય. પૃથ્વીની સપાટી મહદઅંશે પાણીથી ઘેરાયેલી છે. બે તૃતિયાંશ ભાગ પાણી હોવા છતા પણ આજે સમગ્ર વિશ્વને પીડતો કોઈ એક પ્રશ્ન હોય તો તે પાણી છે. પાણીનો વિપુલ જથ્થો હોવા છતા મીઠા પાણીનો જથ્થો ખુબ ઓછો છે. પૃથ્વી પર વસતી માનવ વસતી, પશુ-પંખી તેમજ અન્ય ઉપયોગ માટે માત્ર એક ટકા જેટલું પાણી નદી,

જીવનમાં શ્રદ્ધાનું વાવેતર કર્યા વિના સફળતા પ્રાપ્ત કરી શકાતી નથી.

નાળા, તળાવો કે પછી ભુગર્ભજળના જથ્થા તરીકે ઉપલબ્ધ છે. પાણી પંચ મહાભુતોમાંનું એક છે, જેના વડે આપણુ શરીર બને છે. પાણી વગર માનવ જીવન સંભવી શકે નહીં. જેમ જેમ પ્રદુષણ વધતુ જાય તેમ તેમ માનવ વપરાશ માટે ઉપલબ્ધ આ જથ્થો ઘટતો જાય છે. ઘરવપરાશ માટે કેટલાય કિલોમીટરનું અંતર કાપીને પાણી લાવવા માટેની બહેનોની વ્યથા પણ દર્દભરી છે. એક અભ્યાસ મુજબ ૨૫ % જેટલી જનસંખ્યા વેપારીઓ પાસેથી પાણી વેંચાતુ લઈને પોતાનું જીવન નીભાવે છે. આજે સૌરાષ્ટ્ર, કચ્છ અને ઉત્તર ગુજરાત કાળઝાળ ગરમીમાં શેકાઈ રહ્યા છે અને પીવાના પાણીની તીવ્ર તંગીનો સામનો કરી રહ્યા છે. પરીસ્થિતી એવી ગંભીર છે કે પાણીનો પ્રશ્ન હલ કે હળવો થવાને બદલે વધુને વધુ વિકટ થતો રહ્યો છે. પાણી એ જીવનનું મહામુલ્ય અંગ છે. પાણીની સમસ્યા વરસાદની અનિયમીતતા અને પાણીના વ્યવસ્થાપનના અભાવ ને કારણે પણ છે. નહેરો દ્વારા સિંચાઈથી પાણીના વધુ પડતા પિયતથી પાણીનો દુર્વ્યય થઈ રહ્યો છે, ખુલ્લા જળાશયો અને નહેરોમા ગરમ વાતાવરણને લીધે બાષ્પીભવનથી પાણીનો વ્યય થાય છે. પાણીનો જે વપરાશ અને બગાડ જે રીતે થઈ રહ્યો છે તે બંને ઘટાડવા પડશે. તેમજ શુદ્ધ પીવા લાયક પાણી એ આજે પણ એક દિવાસ્વપ્ન સમાન પરીસ્થિતી સર્જી છે.

આપણી જરૂરીયાતનું પાણી મેળવવાનું મુખ્ય સ્થાન તો વરસાદ જ છે, અને જ્યાં વરસાદ પડે છે ત્યાં જ જળ વ્યવસ્થાપન થાય એ જ ખરો લાંબા ગાળાનો જળ સમસ્યાનો ઉકેલ છે. ઉપરાંત કારખાનાઓના બગાડને નદીઓના પ્રવાહમાં જતો અટકાવવો જોઈએ. કોઈપણ પ્રકારના કચરાનું નદીના પાણીમાં વિસર્જન ન કરવું જોઈએઈ નદીના પાણીમાં મૃત પ્રાણીઓ તેમજ મડદાઓને ન નાખવા જોઈએ. મોટા ભાગની બીમારીઓ પણ દુષિત પાણી પીવાના કારણે થાય છે. પાણીની સમસ્યા દુર કરવા માટે સામુહિક જાગૃતિ દ્વારા વ્યક્તિગત ધોરણે તેમજ ખેતીના વપરાશમાં પાણીનો દુર્વ્યય અટકાવવો જોઈએ. વરસાદી પાણીને વહી જતું અટકાવવું તેમજ ખેતતલાવડી, ગામતલાવડી, ભુગર્ભ ટાંકા, બનાવીને વરસાદી પાણીનો સંગ્રહ કરવો જોઈએ તેમજ ભુગર્ભ જળ સ્તર ઉંચું લાવવું જોઈએ. આ બધી બાબતો શક્ય ત્યારે જ બને કે દરેક નાગરીક પોતાની જવાબદારી સમજે તેમજ દરેક વ્યક્તિ પાણી રોકવા તેમજ સંગ્રહવા તેનો કરકસર રીતે ઉપયોગ કરવાની ટેવ પાડે. આ બધી સમસ્યાઓ હલ કરવા માટે ભારતનો દરેક નાગરીક જાગૃત અને કટિબદ્ધ થાય અને એ માટે સરકાર તેમજ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ દ્વારા જનજાગૃતિ અભિયાન ચલાવાય તો જ પાણીની સમસ્યાનો વિકલ્પ મળી શકે.

(હેમલતા વાઘ)

જેઓ સ્વપ્ન જોવાની હિંમત કરે છે તેઓ માટે આખું જગત જીતવા માટે છે.

૨૨ એપ્રિલ વિશ્વ પૃથ્વી દિવસ

અહીંસાને જ જીવનનો ધર્મ ગણવાનો અને એ રીતે કુદરતની દરેક અદ્ભુત રચનાનું જતન કરવાનો મંત્ર પ્રાચીન ધર્મશાસ્ત્રોએ આપેલો હતો. જેને અનુસરીને આપણે પરંપરાગત રીતે ધરતી, વૃક્ષો, સુર્ય, પવન અને નદીઓની પુજા તથા રક્ષણ કરતા આવ્યા છે. આજથી ઘણા વર્ષ અગાઉ પૃથ્વીસુકતમાં તો અર્થવન ઋષિએ ૬૩ ઋચ્યાઓ લખીને પૃથ્વીનું જતન અને પર્યાવરણની સમતુલા પર ભાર મુક્યો છે. તેથી 'વિશ્વ ધરતી દિન' ને લોકો 'વિશ્વ પૃથ્વી દિવસ' તરીકે પણ ઓળખાવે છે ૨૨ મી એપ્રિલ ૧૯૭૦ નાં રોજ પૃથ્વી દિવસ ઉજવણીની શરૂઆત થઈ હતી. અમેરીકાના થોડા પર્યાવરણ પ્રેમીઓ મળી માનવીના જીવનની ગુણવત્તાને હાનિકર્તા પ્રદુષણને અટકાવવા માટે અને પર્યાવરણ સુરક્ષાની જાળવણી માટે લોકોને સમજાવવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો. પ્રથમ વિશ્વ ધરતી દિનની ઉજવણી પ્રસંગે ન્યુયોર્ક સીટીના મેયરે ત્યાના વૈભવી ફિફ્થ એવન્યુ પર મોટરકારોના પાર્કીંગ સામે પ્રતિબંધ મુકી પર્યાવરણ સુરક્ષાનો શુભારંભ કર્યો હતો. આ પ્રથમ દિનની ઉજવણીમાં છ લાખ પર્યાવરણ પ્રેમીઓએ ભાગ લીધો હતો. વિશ્વ પૃથ્વી દિનની ઉજવણીના ભાગરૂપે એક નવો વિચાર પણ વ્યાપક બન્યો છે. ગ્રીન કન્ઝયુમરીઝમ આ ધરતી માતાને હરીયાળી

બનાવવા જે ખાઈએ, વાપરીએ કે ખરીદીએ તે ચીજો પર્યાવરણને બગાડે તેવી હોય તો તેનો ત્યાગ કરવો જોઈએ. પૃથ્વીની જવાબદારી આપણા સૌની છે. ધરતીના ફળદ્રુપ ઉપલા પડને સાચવવાથી માંડીને તે ક્ષારમુક્ત, રણમુક્ત અને પ્રદુષણ મુક્ત રહે તે જોવાની આપણી સૌની ફરજ છે. પૃથ્વી સામે ઉભા થતા માનવસર્જિત ખતરાઓમાં પ્રદુષણ, પાણીનો બેફામ ઉપયોગ વિગેરે ભવિષ્યની પેઢી માટે ઉભા થનારા જોખમો તેમજ ઓઝોન વાયુના સ્તરમાં થતા નુકશાન, તેમજ ગ્રીનહાઉસ ઈફેક્ટ અને તેનાથી પૃથ્વી પર વધી રહેલ ગરમીની અસરો જોવા મળી રહી છે. અમેરીકાના નાગરીકો પર્યાવરણને હાનિકર્તા પદાર્થો અને ચીજવસ્તુઓનો બહિષ્કાર કરે છે. આ દેશના પગલે હવે બ્રીટન તેમજ યુરોપમાં પણ પર્યાવરણને કઈ ચીજો ભવિષ્ય માટે પોષક અને રક્ષક છે તે અંગે જાગૃત થઈ છે. પૃથ્વી દિનની ઉજવણીના ભાગરૂપે લોકોમાં જાગૃતિ બને તેમજ વૃક્ષારોપણનું મહત્વ સમજે તે માટે પર્યાવરણ સંબંધી પ્રદર્શનો, પરીસંવાદો યોજી શાળા/કોલેજનાં વિદ્યાર્થીઓને સાંકળવા જોઈએ. પૃથ્વીની સમૃદ્ધિનો આડેઘડ ઉપભોગ કરતો માનવ સમાજ પૃથ્વી વિશે કાંઈક રચનાત્મક, સર્જનાત્મક, હકારાત્મક રીતે વિચારતા બને તે માટે પગલાઓ લેવા જરૂરી છે.

(સાભાર : વિદ્યાર્થી જગત અને પર્યાવરણ)

નબળા માણસો તકની રાહ જુએ છે મજબૂત માણસો તકનું નિર્માણ કરે છે.

પ્રિય વાંચક મિત્રો,

૧૯૯૭ થી ટપકનાં માધ્યમે દર મહીને મળી રહ્યા છીએ. ટપકમાં દર મહીને સ્થાનિક સ્તરે વિકાસલક્ષી કાર્યોને વેગ મળે તેવા પ્રયત્નો ચાલતા હોય તેને અરસ પરસ વહેંચવા માટે વિગતો તૈયાર કરી આપની સમક્ષ મુક્તા રહ્યા છીએ. ટપકમાં આવતા લેખો વાંચક મિત્રોને કેવા લાગે છે તે અંગેનાં પ્રતિભાવો, સુચનો ટપક કાર્યાલયે મોકલી આપવા વિનંતી છે.

આપ સૌને વિનામુલ્યે ટપક તૈયાર કરી દર મહીને મોકલવા માટે સંસ્થામાં મેન પાવર તથા નાણાકીય ખર્ચને પહોંચી વળવા સંસ્થાએ સતત પ્રયાસ કર્યા છે અને ટપકને દર મહીને નિયમીત પ્રસિધ્ધ કરવાનું ચાલુ રાખેલ છે. ટપકના આ કાર્યને નિરંતર રાખવા માટે કરેલ પ્રયાસોમાં ટપક ફંડ (અંદાજે રૂ.૪૫,૦૦૦) ઉભુ થયેલ છે. પ્રયાસ એ હતો કે આ ફંડનાં રોકાણથી દર મહીને આપણે ટપક પ્રસિધ્ધ કરી શકીએ તેટલી આવક થઈ શકે પરંતુ આ રકમમાં તે શક્ય બનતુ નથી. જેથી વાંચક મિત્રોને વિનંતી છે કે આ ફંડમાં વધારો થાય માટે યથાશક્તિ પોતાનું અનુદાન મોકલી શકે છે. ટપકને મોકલવામાં આવનાર આ રકમ ચેનક/ડ્રાફ્ટથી શિક્ષણ અને સમાજ કલ્યાણ કેન્દ્રનાં નામે આપ મોકલી શકો છો.

આપની આસપાસ બનતા બનાવો કે જે બીજા લોકો માટે અનુકરણીય હોય તેની વિગતો

ટપકને મોકલી શકો છો તેથી અન્ય લોકો તે વિશે માહિતગાર બનશે.

ગ્રામ વિકાસ, ખેતી પરનાં જોખમો, સ્ત્રી પુરુષનાં ભેદભાવ, કલાઈમેટ ચેન્જ અને સ્થાનિક સ્વરાજની સંસ્થાઓની શાસન વ્યવસ્થા સંબંધી કોઈ વિગતો આપના ધ્યાન પર આવે તો ટપક કાર્યાલય પર મોકલી આપશો. ટપકને અનુરૂપ લેખ, કવિતા, ગઝલ, ચિત્ર વાર્તા વિગેરે આવકાર્ય છે.

માસ દરમ્યાન થયેલ કામગીરી

૨	ટીમ બેઠક અમરેલી
૧૫	એસકેવાવ રીવ્યુ મીટીંગ રાજકોટ
૧૫	એફઆરએચએસ ત્રિમાસીક મીટીંગ અમદાવાદ
૧૫	નોલેજ શેરીંગ વર્કશોપ અમદાવાદ
૧૬	એસકેવાવ રીજનલ કન્સલ્ટેશન રાજકોટ
૧૮	વિકલાંગતા સહાયક મંચ મીટીંગ અમરેલી
૧૯-૨૨	ડાઈવર્સિટી એન્ડ હ્યુમન રાઈટ્સ ટીઓટી અમદાવાદ
૨૦	નાબાર્ડ એજીએમ સાથે મીટીંગ અમરેલી
૨૨	વર્ષા વિમા મીટીંગ અમદાવાદ
૨૩	નારી અદાલત અમદાવાદ
૨૩-૨૪	એકલનારી વર્કશોપ કોબા

જેટલી વધારે મહેનત કરી હોય એટલું નસીબ વધારે ચમકે.

સફરજન ટમેટાની ચટણી

સામગ્રી :— ૨૫૦ ગ્રામ ટમેટા, ૧ મોટું સફરજન, ૧૦૦ ગ્રામ ખાંડ, ૫૦ ગ્રામ આદુ, ૨ નંગ તજ, લવિંગ, ૯ થી ૧૦ મરીનો પાવડર, ૧ ચમચી એસેટીક એસીડ, સ્વાદ મુજબ લાલ મરચુ, તેમજ સ્વાદ મુજબ મીઠું.

બનાવવાની રીત :—

સફરજ તેમજ ટમેટાને ઘોઈને સાફ કરી લેવા ત્યાર બાદ બન્નેનાં નાના નાના ટુકડા કરી એક વાસણમાં ગેસ પર ગરમ કરવા માટે મુકવા. સફરજન તેમજ ટમેટા સારી રીતે નરમ થાય ત્યાં સુધી ગેસ પર ગરમ કરવા માટે મુકવા ત્યાર બાદ ટમેટા તેમજ સફરજનને થોડીવાર માટે ઠંડુ કરવા માટે રાખવા. ઠંડુ થઈ ગયા બાદ

તેને મીકસીમાં ક્લશ કરી લેવા ત્યાર બાદ તે મિશ્રણને ફરી તેને ગેસ પર ગરમ કરવા માટે મુકવું પછી તેમાં ખાંડ ઉમેરી મિશ્રણને હલવાતા રહેવું તેમાંથી પાણી બળી જાય ત્યાં સુધી તેને ગેસ પર થવા દેવું ત્યાર બાદ મિશ્રણ ઘટ્ટે થવા લાગે એટલે તેમાં વાટેલો આદુ, મરચાનો પાવડર, સ્વાદ મુજબ મીઠું, તજ, લવિંગ અને મરીનો ભુકો ઉમેરી બરાબર મીકસ કરવું. છેલ્લે તેમાં એસેટીક એસીડ ઉમેરી મિશ્રણને સારી રીતે હલાવી મિકસ કરવું. હવે સફરજન અને ટમેટાની ચટણી તૈયાર છે.

(સાભાર: સ્વ સહાય જુથની રસોઈ પ્રવૃત્તિ)

માહિતી અધિકાર હેલ્પલાઈન : ૯૯૨૪૦૮૫૦૦૦

Printed, published and edited by Hardik Dhirajlal Vagadia on behalf of Educational & Social Welfare Centre, Published from Tapak Karyalay, 26-Omnagar-3, Hanumanpara Road, Amreli and printed at Geeta Graphics, F-1 Sahjanand market, Station road, Amreli.

Post Reg. No. L2/41/G-AMI-91/2008
Valid Upto 31/12/2011

RNI No. GUJGUJ/1999/01521
Date Of Issue 1st of month

Book -Post, Printed Matter

ટપક કાર્યાલય :

શિક્ષણ અને સમાજ કલ્યાણ કેન્દ્ર,
૨૬, ઓમનગર(૩), હનુમાનપરા રોડ,
ગોકુલ પાર્ક સામે, અમરેલી-૩૬૫ ૬૦૧.

Tel/Fax : 02792-223525

E-mail : tapak@sskkamreli.org website: www.sskkamreli.org

તમે જ્યારે બોલો છો ત્યારે તમારૂં આંતરીક વ્યક્તિત્વ જાહેર થાય છે.